

Районний методичний кабінет Управління освіти, молоді та спорту Красилівської райдержадміністрації

Порадник ІСТОРИКА

Методичний вісник, адресований учителям історії. №7 (8), травень, 2014р.

«Історія твориться сьогодні, і творимо її ми»

Слово методиста

ПРАЦЮЄМО на РЕЗУЛЬТАТ

Завершуючи навчальний рік, ми завжди підводимо підсумки роботи, аналізуємо результати навчально-виховного процесу, згадуємо приємні миттєвості, пишаємось здобутками, будемо плани на майбутнє.

2013 – 2014 н.р. для вчителів історії та правознавства був сповнений щоденної кропіткої праці, знаменних подій, нових суспільних явищ та процесів.

Педагогічна діяльність вчителів, їх досвід і фахова майстерність, творчий пошук і талант спрямовувались на впровадження нових Державних стандартів освіти, відзначення 75-річчя створення Хмельницької області, 90-річчя утворення Красилівського району, 70-річчя визволення району, області і України від німецько-фашистських загарбників.

Присмню відзначити, що вчителі суспільних дисциплін упродовж року демонстрували відповідальність і сумлінність у праці, компетентність і ерудицію в педагогічній діяльності, активну життєву позицію, прогресивні погляди на життя, а також творчу науково-методичну активність.

Всеукраїнський моніторинг якості освіти, проведений у листопаді – грудні у 10-х класах з усіх предметів показав, що історію України і всесвітню історію педагогі наших навчальних закладів викладають на належному рівні. Якість освіти з історії України становила 75% (+4,4%), із всесвітньої історії – 65% (-4%), що відповідає достатньому та високому рівню навчальних досягнень учнів.

17 учнів стали призерами районної олімпіади з історії і 11 учнів – з правознавства.

4 учні стали призерами III (обласного) етапу Всеукраїнських олімпіад. Це О.Бондар, учень 8 класу Волицької ЗОШ І-ІІІ ст., – (II місце з історії), С.Федишин, учениця 9 класу Красилівської ЗОШ І-ІІІ ст. №4 ім.П.Кізіона, – (III місце з історії), М.Павловська, учениця 10 класу Красилівського НВК, – (III місце з правознавства), В.Кучер, учениця 11 класу Красилівської ЗОШ І-ІІІ ст. №2, – (III місце з правознавства). Підготовку і тренування учнів здійснювали вчителі історії і правознавства Поліщук М.Т., Заїка О.І., Філіпчук Л.В., Гжимайло Ю.Д.

Високий рівень підготовки учнів із суспільного циклу предметів засвідчив районний та обласний етапи Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймо ж, брати мої!». 5 класних робіт, які підготували учні Дзюмка Юлія, Костишин Вікторія, Янкевич Юлія, Ніколайчук Вероніка, Івасюк Олексій разом із учителями історії, за рішенням районного журі, були надіслані на обласний етап конкурсу.

2 дослідницько-пошукові роботи, які підготували Дзюмка Юлія і Костишин Вікторія (Красилівська ЗОШ І-ІІІ ст. №4 ім.П.Кізіона) посіли I місце в обласному етапі, а творча робота Янкевич Юлії (Красилівський НВК) – III місце в обласному конкурсі.

Найвищим досягненням року, що минає, є участь Дзюмки Юлії у Всеукраїнському етапі конкурсу і визнання її роботи переможцем IV етапу Всеукраїнського конкурсу «Об'єднаймо ж, брати мої!» у номінації «Історія України і державотворення» (учитель Семенчук В.Г.) (детальніше читайте на стор.10).

У ході районної акції «Слава визволителям краю», до якої долучились усі навчальні заклади району, було проведено дослідницько-пошукову роботу з написання нових сторінок історії про визволення міста, сіл та селища від німецько-фашистських загарбників, дослідження біографічних сторінок односельчан, ветеранів та учасників Великої Вітчизняної війни, а також зроблено опис діяльності волонтерських загонів «Спадкоємці Перемоги». Зібраний матеріал був узагальнений творчою групою методистів

РМК і укладений у форматі районного альбому «Слава визволителям краю», присвяченого 70-річчю визволення Красилівщини від німецько-фашистських загарбників.

Альбом був презентований у ході обласної підпрактики учителів історії – слухачів курсів підвищення кваліфікації ХОППО та на обласному конкурсі вчительських робіт «Жива історія краю», де зайняв I призове місце.

У цьому ж конкурсі роботи 3-х педагогів-красзнавців Філіпчук Л.В., Ковалишена М.М. та Дрозд О.В. були визнані кращими і отримали другі призові місця.

319 учнів району із 18 загальноосвітніх шкіл взяли участь у Міжнародному конкурсі юних істориків «ЛЕЛЕКА-2014». Дипломами «Золотий лелека» нагороджено 8 учнів, «Срібний лелека» – 24 учні, «Бронзовий лелека» – 80. Сертифікати учасників Конкурсу отримали 112 учнів.

У Всеукраїнському конкурсі юних суспільствознавців «Кришталева сова» взяли участь 39 учнів. Із них 13 нагороджені Дипломами I ступеня, 9 – II ступеня, 3 – III ступеня. 14 учнів отримали Сертифікати учасників Всеукраїнського конкурсу і 39 – пам'ятні сувеніри – презентаційні календарі «Кришталева сова-2014 року».

Високу активність виявили вчителі суспільних предметів у фахових конкурсах, виставці педагогічних ідей, красзнавчих конференціях, засіданнях «круглих столів», історичних форумах, а також в 2-х обласних та 8 семінарах-практикумах, які були проведені на базі навчальних закладів району. Активно працювали учителі-методисти та старші вчителі в районній Школі ППД, організовували показові заняття для учасників районних Шкіл подмайстерності та Школи молодого вчителя. Детальніше про все це буде йти розмова у серпні на традиційному засіданні РМО.

У червні 2013 року історики побували на екскурсії у Музеї зброї (м.Вінниця) та знаменитий Софіївці (м.Умань), а в жовтні 2013 р. – у історичних місцях і музеях м.Львів.

Попереду літо – пора відпусток.

Зичу всім педагогам гарного відпочинку, зміцнення здоров'я, благополуччя в родинях, миру і злагоди в державі, позитивних вражень і нових відкриттів.

Г.САВЧЕНКО, методист райметодкабінету.

Методичні рекомендації**Державна підсумкова атестація з суспільних предметів в основній школі**

Атестація в основній школі проводиться з п'яти навчальних предметів: української мови, біології, географії, математики, а також іноземної мови чи іншого гуманітарного предмета за вибором навчального закладу.

Державна підсумкова атестація з історії України проводиться у письмовій формі за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації з історії України. 9 клас» (авт. Власов В. С. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014) або усно за білетами (додаток 2).

Збірник містить 15 варіантів по 10 тестових завдань різної форми: з вибором однієї відповіді; з вибором кількох правильних відповідей; на встановлення відповідностей; на встановлення правильної послідовності; також завдання відкритої форми з короткою відповіддю та відкритої форми з розгорнутою відповіддю. Збірник складено за навчальною програмою «Історія України» для 7-9 класів та «Історія України. Всесвітня історія (інтегрований курс)» для 6 класу.

Завдання спрямовані на виявлення ступеня сформованості у школярів предметних компетентностей: хронологічної (орієнтація в історичному часі), просторової (орієнтація в історичному просторі), інформаційної (вміння учнів працювати з джерелами історичної інформації), логічної (вміння учнів визначати та застосовувати поняття, положення, теорії для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів), мовної (побудова усних та письмових висловлень про історичні події та явища).

Відповіді на тестові завдання вносяться учнями до бланку відповідей, розміщеному на останніх сторінках посібника. Для відповідей на завдання відкритого типу додаються окремі проштамповані навчальним закладом аркуші.

Державна підсумкова атестація з історії України проводиться протягом 90 хвилин.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

В усній формі атестація з історії України проводиться за білетами. Кожний з 20 білетів складається з двох запитань, які передбачають перевірку знань школярів про основні історичні процеси та факти з історії України від найдавніших часів до початку XX століття.

Державна підсумкова атестація із всесвітньої історії проводиться у письмовій формі за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації із всесвітньої історії. 9 клас» (авт. Ладиченко Т. В., Камбалова Я. М. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014) або усно за білетами (додаток 2).

Збірник містить 15 варіантів по 10 тестових завдань різної форми: з вибором однієї відповіді; з вибором кількох правильних відповідей; на встановлення відповідностей; на встановлення правильної послідовності; також завдання відкритої форми з короткою відповіддю та відкритої форми з розгорнутою відповіддю. Збірник складено за навчальною програмою «Всесвітня історія» для 6-9 класів.

Завдання спрямовані на виявлення ступеня сформованості в школярів предметних компетентностей: хронологічної (орієнтація в історичному часі), просторової (орієнтація в історичному просторі), інформаційної (вміння учнів працювати з джерелами історичної інформації), логічної (вміння учнів визначати та застосовувати поняття, положення, теорії для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів), мовної (побудова усних та письмових висловлень про історичні події та явища).

Відповіді на тестові завдання вносяться учнями до бланку відповідей, розміщеному на останніх сторінках посібника. Для

відповідей на завдання відкритого типу додаються окремі проштамповані навчальним закладом аркуші.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

Державна підсумкова атестація із всесвітньої історії проводиться протягом 90 хвилин.

В усній формі атестація із всесвітньої історії проводиться за білетами. Кожний з 22 білетів складається з двох запитань, які передбачають перевірку знань школярів про основні історичні процеси та факти всесвітньої історії до початку XX століття.

Державна підсумкова атестація з предмету «Правознавство. Практичний курс» проводиться у письмовій формі за «Збірником тестових завдань для державної підсумкової атестації з правознавства (практичний курс). 9 клас» (авт. Ремех Т. О. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014) або усно за білетами (додаток 2).

Збірник містить 10 варіантів по 11 завдань. Завдання охоплюють усі розділи навчальної програми та передбачають відтворення учнями основних знань з предмета. Кожний варіант містить тестові завдання на вибір правильної відповіді, на порівняння юридичних понять, також завдання відкритої форми: юридичну задачу, аналіз фрагмента нормативно-правового акта та завдання творчого характеру.

Завдання на побудову ланцюжка термінів і понять призначено для виявлення вміння учнів аналізувати й узагальнювати основні поняття й явища, логічні зв'язки між ними. Аналіз статті законодавчого акта перевірятиме вміння учнів працювати з нормативно-правовими актами, аналізувати їхній зміст. Розв'язання правових ситуацій спрямоване на виявлення навичок учнів застосовувати набуті знання й уміння, а також представляти свої оцінні судження щодо правових подій, явищ і процесів.

Відповіді на тестові завдання вносяться учнями до бланку відповідей, розміщеному на останніх сторінках посібника. Для відповідей на завдання відкритого типу додаються окремі проштамповані навчальним закладом аркуші.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

Державна підсумкова атестація з предмету «Правознавство. Практичний курс» проводиться протягом 90 хвилин.

В усній формі атестація проводиться за білетами. Кожний з 24 білетів складається з двох запитань, які передбачають перевірку знань школярів про основні правові поняття, процеси та явища.

Державна підсумкова атестація з суспільних предметів у старшій школі

Державна підсумкова атестація з історії України проводиться у письмовій формі за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації з історії України. 11 клас» (авт. Власов В. С., Кульчицький С. В. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014).

Збірник містить 15 варіантів по 10 завдань різної форми: з вибором однієї правильної відповіді; з вибором двох правильних відповідей; на встановлення відповідностей; на виявлення спільних рис та відмінностей; також завдання відкритої форми з короткою відповіддю та відкритої форми з розгорнутою відповіддю. Завдання стосуються різних аспектів вітчизняної історії XX-XXI ст.: державного, політичного, суспільного, культурного розвитку, економіки, соціальних відносин, зовнішньополітичних стосунків.

Завдання збірника спрямовані на виявлення в учнів рівня сформованості предметних компетентностей. Перше завдання всіх варіантів перевіряє рівень сформованості просторової

(Початок. Продовження на стор.3)

Методичні рекомендації

(Продовження. Початок на стор.2)

компетенції та картографічних умінь. Друге та третє завдання передбачають перевірку рівня сформованості хронологічної компетентності школярів. Учні мають встановити послідовність подій та визначити дати.

Наступні завдання перевіряють рівень сформованості у школярів логічної та інформаційної компетентностей. Оцінюються вміння учнів співвідносити історичні процеси з фактами (подіями); застосовувати поняття та терміни для пояснення історичних явищ, встановлювати причини та наслідки подій; з'ясовувати та визначати характерні ознаки подій, процесів; систематизувати факти, які пов'язані з діяльністю історичних осіб.

Останнє завдання передбачає оцінювання рівня сформованості інформаційної та аксіологічної компетентностей на основі аналізу фрагмента історичного джерела. Учні повинні роз'яснити суть описаних у джерелі подій та явищ в історичному контексті, виокремити факти й емоційно-ціннісні судження автора, висловити власні думки про документ та його автора.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

Під час проведення державної підсумкової атестації в профільних класах вчитель замість завдань № 3, 6 та 7 кожного варіанту обирає з додатка збірника фрагмент історичного джерела на свій розсуд – так, щоб його матеріал не збігався з матеріалом запропонованого варіанта.

Відповіді на тестові завдання вносяться учнями до бланку відповідей, розміщеному на останніх сторінках посібника. Для відповідей на завдання відкритого типу додаються окремі проштамповані навчальним закладом аркуші.

Державна підсумкова атестація з історії України проводиться протягом 90 хвилин.

Державна підсумкова атестація із всесвітньої історії проводиться у письмовій формі за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації із всесвітньої історії. 11 клас» (авт. Ладиченко Т. В., Камбалова Я. М. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014).

Збірник містить 15 варіантів по 10 завдань різної форми: з вибором однієї відповіді; з вибором кількох правильних відповідей; на встановлення відповідностей; на встановлення правильної послідовності; також завдання відкритої форми з короткою відповіддю та відкритої форми з розгорнутою відповіддю. Учні профільних класів замість 4 та 8 завдань у кожному варіанті виконують відповідно *11 та *12 завдання.

Завдання охоплюють всі сфери життя суспільства ХХ–ХХІ ст.: соціально-економічну, політичну, культурну; особлива увага приділяється діяльності історичних осіб. Визначається рівень навчальних досягнень учнів та виявлення ступеня сформованості предметних компетентностей: хронологічної (орієнтація в історичному часі), просторової (орієнтація в історичному просторі), інформаційної (уміння учнів працювати з джерелами історичної інформації), логічної (вміння учнів визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, теорії для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів), аксіологічної (роз'яснення суті описаних у джерелі подій та явищ), мовної (побудова усних та письмових висловлень про історичні події та явища).

Відповіді на тестові завдання вносяться учнями до бланку відповідей, розміщеному на останніх сторінках посібника. Для відповідей на завдання відкритого типу додаються окремі проштамповані навчальним закладом аркуші.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

Державна підсумкова атестація з всесвітньої історії проводиться протягом 90 хвилин.

Державна підсумкова атестація з правознавства проводиться у профільних класах у письмовій формі за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації з правознавства. 11 клас» (авт. Наровлянський О. Д. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014).

Збірник складається з 15 варіантів по 10 завдань. Кожен варіант містить тестові завдання різної форми: на вибір правильної відповіді, на порівняння юридичних понять; завдання відкритої форми: юридична задача, аналіз фрагменту нормативно-правового акту тощо. Всі завдання збірника призначені для перевірки рівня засвоєння програмного матеріалу з правознавства.

Відповіді на тестові завдання вносяться учнями до бланку відповідей, розміщеному на останніх сторінках посібника. Для відповідей на завдання відкритого типу додаються окремі проштамповані навчальним закладом аркуші.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

Державна підсумкова атестація з правознавства проводиться протягом 90 хвилин.

Державна підсумкова атестація з курсу «Людина і світ» проводиться в письмовій формі за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації з курсу «Людина і світ». 11 клас» (авт. Бакка Т. В., Мелешенко Т. В. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014).

Збірник містить 10 варіантів по 15 тестових завдань різної форми: з вибором однієї відповіді; з вибором кількох правильних відповідей; на визначення понять; також завдання відкритої форми з короткою відповіддю та відкритої форми з розгорнутою відповіддю. У збірнику подано два варіанти завдань для профільного рівня (варіанти 9 та 10).

Завдання збірника містить основні соціологічні, політологічні, культурологічні та економічні питання та покликані виявити рівень знань, умінь і навичок учнів, набутих при вивченні курсу «Людина і світ».

Відповіді на тестові завдання вносяться учнями до бланку відповідей, розміщеному на останніх сторінках посібника, або його копії. Для відповідей на завдання відкритого типу до бланків відповідей додаються окремі проштамповані навчальним закладом аркуші.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

Державна підсумкова атестація з курсу «Людина і світ» проводиться протягом 90 хвилин.

Державна підсумкова атестація з курсу «Філософія» проводиться у профільних класах у письмовій формі за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації з курсу «Філософія». 11 клас» (авт. Бакка Т. В., Мелешенко Т. В. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014).

Збірник складається з 10 варіантів по 15 тестових завдань різної форми та має на меті виявити рівень обізнаності учнів у фундаментальних філософських категоріях, сформованості критичного мислення; знань теорій та історії філософії; навичок оцінювання суспільних явищ і процесів.

Відповіді на тестові завдання вносяться учнями до бланку відповідей, розміщеному на останніх сторінках посібника. Для відповідей на завдання відкритого типу додаються окремі проштамповані навчальним закладом аркуші. Навчальні заклади використовують усі варіанти для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

Державна підсумкова атестація з курсу «Філософія» проводиться протягом 90 хвилин.

Навчальна практика

Відповідно до листа МОН України від 14.02.2014 р. № 1/9 – 115 «Про порядок закінчення навчального року та проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах в 2013/2014 навчальному році» навчальні екскурсії та навчальна практика учнів організовуються відповідно до інструктивно-методичного листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 № 1/9-61 та проводяться у 1-4 класах 2-5 червня, у 5-8 і 10 класах – 2 червня – 13 червня. За рішенням закладу навчальні екскурсії і навчальна практика можуть бути проведені протягом навчального року.

Додаток до листа МОН від 06.02.08 № 1/9-61

Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів

Навчальні екскурсії та навчальна практика є обов'язковими та необхідними складовими навчально-виховного процесу. Вони передбачають створення умов для наближення змісту навчальних предметів до реального життя, спостереження та дослідження учнями явищ природи і процесів життєдіяльності суспільства, розширення світогляду школярів, формування в них життєво необхідних компетенцій, посилення практичної та професійно-орієнтаційної спрямованості навчально-виховного процесу.

Статтею 16 Закону України «Про загальну середню освіту» врегульовано тривалість навчального року в загальноосвітніх навчальних закладах: I ступеня – не менш як 175 робочих днів, II-III ступенів – 190 робочих днів.

Структура навчального року включає орієнтовно 35 тижнів академічних занять та час на проведення навчальних екскурсій і навчальної практики, державної підсумкової атестації. Навчальні екскурсії проводяться для учнів 1-4 класів протягом 4 днів тривалістю не більше 3 академічних годин на день; навчальна практика та екскурсії для учнів 5-8-х і 10-х класів проводяться протягом 10 днів: у 5-6-х класах – по 3 академічні години на день, у 7-8 класах – по 4 академічні години, у 10-х класах – по 5 академічних годин на день. Необхідною умовою організації навчальних екскурсій і навчальної практики є дотримання санітарно-гігієнічних вимог та техніки безпеки.

Зміст та форми організації навчальних екскурсій і навчальної практики, а також час їх проведення, визначаються адміністрацією навчального закладу. Керівникам загальноосвітніх навчальних закладів дозволяється вносити корективи до термінів організації навчальних екскурсій і практики з урахуванням місцевих умов, специфіки навчального процесу та профілю навчальних закладів, потреб виробництва та інших чинників (зокрема, надолуження виконання навчальних програм у зв'язку з вимушеним призупиненням навчальних занять тощо). При цьому залишається не змінною загальна тривалість навчального року.

Навчальні екскурсії організовуються з метою формування в учнів уміння спостерігати за навколишнім світом, сприяння розвитку наукового мислення, інтересу до вивченого матеріалу, ознайомлення з культурно-суспільним надбанням нашого народу та людства, національними традиціями. При виборі об'єктів для проведення екскурсій слід враховувати Перелік комплексних навчально-тематичних екскурсій з учнівською та студентською молоддю «Моя країна – Україна», визначених краснзнавчих, географічних, етнографічних та історичних об'єктів і туристсько-краснзнавчих екскурсійних маршрутів, що затверджено наказом Міністерства освіти і науки від 06.04.2006 № 286.

Екскурсії з учнями загальноосвітніх навчальних закладів можуть мати різну дидактичну мету та об'єкти. Екскурсії можуть бути випереджувальними і проводитися напередодні вивчення нової теми; тематичними – для поліпшення розуміння учнями певної теми або розділу; комплексними, що охоплюють широке коло питань основ наук і проводяться наприкінці вивчення розділу або навчального року з метою узагальнення знань та вмінь.

До початку проведення кожної екскурсії вчителю слід добре вивчити об'єкт, ознайомитися зі спеціальною літературою за темою екскурсії, правильно спланувати її проведення. У плані

проведення екскурсії слід передбачити мету та дидактичні завдання, послідовність огляду екскурсійного об'єкту, завдання для учнів (спільні, групові або індивідуальні), використання екскурсійного матеріалу для подальшої роботи тощо. Проведення екскурсій може здійснюватися як професійним екскурсоводом, так і безпосередньо вчителем.

Напередодні екскурсії вчитель має ознайомити школярів із планом її проведення, поставити ряд запитань, відповіді на які учні повинні дізнатися під час огляду. З метою підвищення зацікавленості школярів екскурсією, сприяння розвитку в них ініціативи та самостійності можна запропонувати індивідуальні та групові завдання щодо вивчення окремих об'єктів, складання задач, збирання колекційного матеріалу, підготовки звітних матеріалів. Обов'язковою умовою проведення екскурсії є цільовий інструктаж учнів з техніки безпеки, правил поведінки під час переходу чи проїзду до місця екскурсії та її проведення відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 01.08.2001 № 563 і зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 20 листопада 2001 р. за № 969/6160.

Під час огляду екскурсійних об'єктів учні повинні спостерігати, робити замальовки, записувати необхідні відомості тощо.

Підбиття підсумків екскурсії може здійснюватися залежно від віку школярів у різних формах: бесіди, під час якої вчитель з'ясовує враження учнів від об'єкта, обговорює найважливіші етапи екскурсії, конференції – під час якої учні звітують щодо виконання запропонованих раніше завдань (проектів), диспуту, під час якого учні висловлюють власну позицію щодо побаченого та почутого; виставки колекцій, стіннівок, малюнків, альбомів тощо.

Якщо екскурсію передбачено змістом навчальної програми, то вона обліковується на відповідних сторінках навчальних предметів класного журналу та може оцінюватися вчителем.

Усі інші навчальні екскурсії, їх зміст і дата проведення обліковуються в класних журналах на спеціально відведених сторінках. Якщо тривалість навчальної екскурсії визначено більше однієї академічної години, то під час обліку в журналі поруч з тематикою екскурсії вказується в дужках відповідна кількість годин. Оцінювання навчальних досягнень учнів за результатами таких екскурсій здійснюється на розсуд учителя.

Проведення навчальної практики в основній та старшій школі спрямоване на розвиток пізнавальної діяльності учнів, залучення їх до пошукової роботи, поглиблення та систематизацію знань, умінь і навичок школярів, усвідомлення практичної складової навчальних курсів, формування міжпредметних зв'язків тощо.

Методика проведення навчальної практики включає такі етапи:

Підготовчий, під час якого учні знайомляться з метою та формами проведення навчальної практики, отримують завдання та вимоги щодо представлення результатів проведеної роботи, інструктуються з правил техніки безпеки;

Змістовно-організаційний, під час якого відбувається навчальна діяльність, що передбачена планом проходження практики;

Підсумковий, під час якого проводиться звітування учнів щодо проведеної роботи, перевірка набутих знань і вмінь, підбиття підсумків навчальної практики.

Залежно від місцевих умов та специфіки навчального процесу навчальна практика частково або повністю може проводитися під час навчальних занять.

У загальноосвітніх навчальних закладах сільської місцевості, що мають навчально-дослідні ділянки та підсобні господарства, за виробничі потреби дозволяється за погодженням з відповідним органом управління освітою перенесення навчальної практики.

Робота на навчально-дослідних ділянках учнів загальноосвітніх навчальних закладів організовується відповідно до Положення про навчально-дослідну земельну ділянку загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчально-виховних закладів і Положення про учнівське лісництво загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчально-виховних закладів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.11.1995 №307 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України від 29.05.1996 № 256/1281.

Наказом директора загальноосвітнього навчального закладу затверджуються графік проведення навчальної практики, особливості її оцінювання та відповідальні особи. З урахуванням

(Початок. Продовження на стор.5)

Навчальна практика

(Продовження. Початок на стор.4)

змісту навчальних програм, профільності навчального закладу та характеру практики для здійснення навчальної діяльності залучаються педагогічні працівники в межах їхньої річної тарифікації.

У загальноосвітніх навчальних закладах з професійним навчанням та міжшкільних навчально-виробничих комбінатах навчально-виробнича практика проводиться згідно з програмами профільних дисциплін. У вечірніх (змінних) школах навчальна практика запроваджується лише для учнівської молоді, яка не працює.

Особливого значення навчальна практика набуває в умовах профільного навчання. Організація діяльності школярів під час проведення навчальної практики повинна бути орієнтована на допрофільну підготовку, реалізацію індивідуального підходу до учнів, поглиблення теоретичної та практичної складових профільних навчальних дисциплін.

Форми організації навчальної практики можуть бути різними залежно від її змісту, постійного чи тимчасового характеру роботи, матеріально-технічного оснащення, віку, підготовки учнів, кліматичних та інших особливостей. До них можна віднести такі види занять: курси за вибором, практикуми, комплексні заняття міжпредметного характеру, конкурси та змагання, заняття за інтерактивними методиками, презентації науково-дослідних проєктів, наукові конференції, екскурсії, експедиції, військово-польові збори юнаків тощо.

Години, відведені на навчальну практику, можна використовувати для реалізації практичної частини навчальних програм предметів навчального плану, зокрема проведення комплексних практикумів з біології, фізики, хімії, інформатики, практичних занять на місцевості з геометрії та географії, конструювання приладів та обладнання навчальних кабінетів, спортивних майданчиків, занять у виробничих майстернях, на навчально-дослідних ділянках тощо. На заняттях учні залучаються до роботи з різноманітними об'єктами: лабораторним та демонстраційним обладнанням, природними об'єктами, різноманітною навчальною та довідковою літературою, наочністю (таблиці, карти, атласи, колекції тощо), комп'ютерами, пошуковими системами (каталоги, мережа Інтернет) тощо. Це дає можливість школярам використовувати набуті знання й уміння для пошуку вирішення проблем у змінній ситуації, бачити нові можливості застосування об'єктів, підвищити вмотивованість навчання, розвинути навички самостійної роботи. Такі види навчальної діяльності оцінюються обов'язково. Можливим є окреме оцінювання навчальної практики з різних предметів.

Залежно від видів навчальної діяльності під час проведення навчальної практики форми звітних матеріалів можуть подаватися у вигляді: звітів про проведеної роботу, результатів практичних робіт, презентацій наукових проєктів, щоденників спостережень, виготовлених виробів або обладнання, наочностей (гербаріїв, колекцій, добірки матеріалів, рефератів, стіннівок та ін.), розроблених схем та макетів, комп'ютерних програм тощо.

Зміст і дата проведення занять навчальної практики обліковуються в класних журналах на окремих, спеціально відведених сторінках.

Оцінка за навчальну практику виставляється в класному журналі та окремим рядком у таблиці успішності.

Нижче наводиться орієнтовний перелік тематики навчальних екскурсій, практичних занять та можливих видів навчальної практики учнів, який може бути змінений або доповнений загальноосвітніми навчальними закладами.

Орієнтовна тематика екскурсій, практичних занять та навчальної практики

5 клас

Екскурсія літературними стежинами, до літературного музею. Екскурсії «Умови існування рослин і тварин нашого краю», «Вода в природі, її стани і значення».

Екскурсія до краєзнавчого музею.

Екскурсія в місцевий музей мистецтв.

Екскурсії до планетарію, обсерваторії «Міфологічні герої на карті зоряного неба», «Місяць – супутник Землі», «Сонячна система», «Сонце – найближча зоря»;

Екскурсія на підприємство легкої промисловості.

Практичні заняття: «Природа рідного краю», «Природні явища

навколо нас»;

«Вивчення і відтворення елементів обрядових свят (пісень, хороводів, вертепів тощо) з урахуванням регіональних особливостей; місцевих традицій»;

«Повторимо правила дорожнього руху».

6 клас

Екскурсії: відвідування музичних театрів, філармоній, концертних залів (з відображенням своїх вражень у різних формах).

Екскурсія: декоративно-ужиткове мистецтво: «В майстерні митця».

Екскурсії: «Археологічні пам'ятки рідного краю», «Пам'ятки Трипільської культури», «Міста-держави Північного Причорномор'я»;

Екскурсії: «Осінні явища в житті рослин. Пристосованість рослин до середовища існування», «Зимові явища в житті рослин», «Весняні явища в житті рослин. Пристосованість рослин до середовища існування», «Знайомство з квітковими рослинами», «Розпізнавання найпоширеніших бур'янів, кормових і лікарських рослин»;

Екскурсія на підприємство харчової промисловості.

Практичні заняття: конкурси «Знавець рідної мови», художнє читання

Систематизація матеріалів з літератури рідного краю. Бібліотечна година.

Практичні заняття: «Ознайомлення з компонентами природи своєї місцевості», «Грунт і рослини», «Орієнтування на місцевості», «Окомірне знімання з планшетом невеликої території»; «Спостереження за погодою і опрацювання зібраних матеріалів».

Практичне заняття: «Повторимо правила дорожнього руху».

7 клас

Екскурсія «Літературними стежками»; «Пам'ятки середньовічної культури»;

Екскурсії: «Квітково-декоративні рослини», «Бур'яни, їх морфолого-біологічні особливості», «Рослини водойм і прибережжя», «Водорості, мохи, гриби, лишайники вашої місцевості», «Різноманітність рослинного світу»;

Екскурсія в ліс. Ознайомлення з різноманітністю комах, знайомство з голосами птахів, вивчення слідів ссавців. Вивчення взаємозв'язків компонентів природи. Екскурсія на луки або в степ. Ознайомлення з різноманітністю комах та хребетних тварин.

Екскурсія на поле. Ознайомлення з комахами-шкідниками сільськогосподарських рослин. Вивчення впливу людської діяльності на природу.

Екскурсії «Фізика навколо нас», «Оптичні явища в природі».

Екскурсії на місцеві виробництва з питань енергозбереження.

Екскурсія на деревообробне підприємство.

Екскурсія – похід з метою ознайомлення з природою рідного краю.

Творчі конкурси з музичного та образотворчого мистецтва на тему «Історія та культура рідного краю».

Практичні заняття: «Фенологічні спостереження за ранньоквітучими рослинами», «Складання гербарію з бур'янових і кормових рослин»;

«Збір та систематизація матеріалів з історії та культури рідного краю»; «Збір та запис народних пісень»;

Географічний вечір або КВК «Материки планети».

Фізичний вечір або КВК Видатні вчені України, рідного краю».

Практичне заняття: «Повторимо Правила дорожнього руху».

8 клас

Фольклорна експедиція.

Етнографічна експедиція «Шевченкознавство в ріднім краї» (збір матеріалів).

Оформлення шкільних навчальних кабінетів, музеїв.

Екскурсія «Тої слави козацької повік не забудеш».

Екскурсія до місцевої лікарні (травматологічний пункт, пункт переливання крові, лабораторія).

Екскурсія з метою збирання колекції місцевих гірських порід або вивчення особливостей їх видобутку у місцевому кар'єрі.

Практичне заняття (ділова гра): «Прогноз погоди на наступні три дні».

Практичне заняття (ділова гра): «Проблеми раціонального природокористування в Україні».

Екскурсія до аптеки (ознайомлення з приготуванням розчинів різної концентрації, використання хімічних речовин як лікувальних

Навчальна практика

(Продовження. Початок на стор.5)
засобів тощо).

Екскурсія на м'ясо-молочні підприємства (ознайомлення з процесами визначення кислотності, засолювання тощо).

Екскурсії на виробництво: ознайомлення з електровимірювальними приладами, основними технологічними процесами;

Відвідування виставки майстрів народної художньої творчості.

Екскурсія – похід з метою ознайомлення з святинами, осередками культури рідного краю.

Екскурсія на місцеві підприємства з питань енергозбереження.

Екскурсії до професійно-технічних навчальних закладів.

Практичне заняття: «Повторимо Правила дорожнього руху».

10 клас

Фольклорна експедиція (систематизація матеріалів).

Екскурсія по історичних місцях рідного краю

Практичні заняття: Реклама-презентація країн світу.

Екскурсія «Сезонні зміни в біогеоценозах», «Різноманітність і пристосованість організмів».

Екскурсія на місцевий хлібокомбінат.

Екскурсії на сільськогосподарське виробництво.

Екскурсії на селекційну станцію, місцеві сільськогосподарські виставки.

Екскурсії до військових навчальних закладів, до гарнізонів діючих військових частин.

Екскурсії до професійно – технічних та вищих навчальних закладів.

Практичні заняття з інформаційних технологій.

Відвідування виставки досягнень науково-технічної творчості.

Фізичний, хімічний та біологічний практикуми.

Навчально-виробнича практика відповідно до спеціалізації навчання за технологічним профілем.

Військово-польові збори юнаків.

Поради методиста**Екскурсія як форма організації навчального процесу**

Особливою формою організації навчання виступає навчальна екскурсія. Вона може проводитися в усіх класах у процесі вивчення різних навчальних предметів. Тематика навчальних екскурсій, місце їх проведення, кількість та зміст не обираються вчителем довільно, а регламентуються навчальною програмою предмета. Саме тому вони передбачаються у календарному плануванні й проводяться за розкладом уроків, а іноді – у позаурочний час.

Навчальна екскурсія – це форма організації навчання в умовах природного ландшафту, виробництва, музею, виставки з метою спостереження та вивчення учнями різних об'єктів і явищ дійсності. Характерна ознака заняття – вивчення об'єктів пов'язане з пересуванням учнів.

Задачі екскурсій – розвиток здібностей учнів діяти з пізнавальних позицій у оточуючому їх навколишньому світі; безпосередньо сприймати і вивчати життєві явища і процеси. Екскурсії допомагають формувати емоційну сферу учнів: почуття прекрасного, відчуття радості пізнання, бажання бути корисними людям.

Кожна екскурсія пов'язана з навчальним матеріалом різних предметів. Екскурсії допомагають учням охопити зміст навчання всебічно, побачити взаємозв'язок досліджуваних у різних курсах явищ і законів, набути навички їхнього універсального застосування.

Особливістю навчальних екскурсій у допоміжній школі є те, що вони проводяться з метою розширення, доповнення знань учнів про факти і явища, засвоєні раніше на уроках. Формування нових знань під час екскурсій не планується, оскільки увага дітей на таких заходах є досить розсіяною, учні емоційно збуджуються під впливом нових вражень, що негативно відбивається на засвоєнні матеріалу. Лише окремі види екскурсій можуть плануватись як пропедевтичні. Це, зокрема, збір природного матеріалу перед виготовленням відповідних виробів на уроці трудового навчання, ознайомлення з працею людей на окремому підприємстві перед роботою у майстернях тощо.

Навчальні екскурсії набувають вагомого корекційного значення, оскільки жодне майстерне слово чи найяскравіша наочність не замінить живого споглядання. Результати спостережень і одержані на екскурсіях відомості заповнюють можливі прогалини у знаннях учнів, пов'язані з вадами сприймання та уявлення; враження, отримані під час екскурсій, стимулюють учнів до свідомого засвоєння матеріалу, пробуджують їхню допитливість і активність.

Проте досягнення і навчальної, і корекційної мети можливе за умови правильно організації навчальної екскурсії, дотримання певних вимог. Охарактеризуємо їх.

Учитель має чітко визначити навчальну, корекційну і виховну мету екскурсії відповідно до програми предмета, рівня засвоєння матеріалу учнями конкретного класу та їхніх можливостей. Варто узгодити місце проведення екскурсії, передбачене програмою, з місцевими умовами; правильним буде відвідання його вчителем заздалегідь. Також педагог має визначити, чи він сам проводитиме екскурсію, чи це зробить екскурсовод. Оскільки в цій ролі виступатиме не фахівець-дефектолог (екскурсовод музею, майстер на будівництві, бригадир на фабриці та ін.), то його потрібно підготувати до зустрічі з дітьми, конкретизувавши, що саме він має розповідати, у якому обсязі й темпі; можливо краще домовитися, що вчитель буде задавати конкретні запитання.

Заздалегідь має передбачити учитель маршрут, місця відпочинку (якщо це буде необхідно), домовитися про зміни в розкладі – якщо екскурсія займе не один урок. Проте власне екскурсія має тривати, як і урок, 45 хвилин-інший час може бути витрачений на дорогу.

Необхідно підготувати учнів до проведення екскурсії: повідомити її мету, місце проведення, повторити правила дорожнього руху, техніки безпеки і поведінки у громадських місцях.

Вітаємо переможців конкурсу “Жива історія краю”

На виконання Указу Президента України № 604/2012 «Про заходи у зв'язку з відзначенням 70-ї річниці визволення України від фашистських загарбників та 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років», Постанови Верховної Ради України «Про відзначення 70-річчя звільнення Червоною Армією Хмельницької області від німецько-фашистських загарбників», Заходів Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької обласної державної адміністрації, Плану заходів обласного інституту післядипломної педагогічної освіти упродовж лютого-березня поточного року проведено обласний конкурс вчительських робіт, присвячений 70-річчю визволення Хмельницької області від німецько-фашистських загарбників «Жива історія краю».

В обласному конкурсі взяли участь 6 учасників від Краси́лівського району.

Обласне журі визначило призерів конкурсу і в ході обласної науково-практичної конференції на тему «Формування патріотизму та збереження національної ідентичності особистості в умовах полікультурного середовища сучасної України» 24.04.2014 року відзначило відповідними дипломами 4 учительські роботи: творчий колектив учителів нашого району та 3 педагогів:

I місце – творчий колектив педагогів району за створення районного альбому «Слава визволителям краю», присвяченого 70-річчю визволення Краси́лівського району від німецько-фашистських загарбників

II місце – Філіпчук Людмила Вікторівна (Краси́лівський НВК) за дослідницький проект «П.К.Кізню-Герой Радянського Союзу, уродженець Поділля»;

Ковалишен Максим Миколайович (Кульчинівська ЗОШ I-III ст.) за пошукову роботу «Геноцид – криваві жнива вермахту»;

Дрозд Ольгу Володимирівну (Западинська ЗОШ I-III ст.) за методичну розробку «Це треба не мертвим, це треба живим».

Десять визначних місць України!

(Методичні рекомендації щодо проведення культурологічно-виховного Проєкту)

Одним з основних завдань сучасної освіти, визначених Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, є побудова ефективної системи національного виховання на засадах загальнолюдських, полікультурних, громадянських цінностей, забезпечення морально-духовного, культурного розвитку дітей та молоді, формування соціально зрілої творчої особистості, громадянина України і світу.

Пріоритетним напрямом виховання дітей та молоді є патріотичне виховання, яке передбачає формування та розвиток духовності молоді, соціально значущих цінностей, громадянськості й патріотизму, формування високих моральних цінностей, етнічної та національної самосвідомості, любові до рідної землі, держави, визнання духовної єдності всіх регіонів України.

Основними документами у сфері освітньої політики щодо патріотичного виховання підрастаючого покоління є наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України від 21.10.2013 № 1453/716/997 «Про затвердження Програми патріотичного виховання учнівської та студентської молоді в навчальних закладах України», програма «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України».

Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти запроваджено культурологічно-виховний проєкт «Десять визначних місць України».

Метою Проєкту є популяризація культурного розмаїття, історичної спадщини України; формування історичної пам'яті підрастаючого покоління; забезпечення духовної єдності поколінь через активні форми і методи навчання та виховання. Проєкт передбачає відвідування учнями протягом їх навчання у школі визначних історичних та культурних місць України.

У формуванні історичної пам'яті молодого покоління чи

не найважливішу роль відіграє духовна складова. Християнські цінності, моральні та духовні ідеали є незамінними орієнтирами у системі виховання. Величні та всесвітньо відомі архітектурні комплекси Софіївський собор, Києво-Печерська лавра, Андріївська та Кирилівська церкви, Спасо-Преображенський Мгарський монастир, Свято-Успенська Почаївська лавра як центри релігійного життя та духовної культури є найкращим матеріальним відображенням зазначених ідеалів. Відвідування християнських святинь сприятиме формуванню високих духовних цінностей у підрастаючого покоління.

Середньовічний період історії України для багатьох школярів залишається складним для вивчення, адже він не наповнений славетними подіями та постатями, як період Київської Русі чи козащини, однак ми маємо цілий ряд надзвичайно цікавих архітектурних споруд, таких як Середньовічна фортеця Чембало (м. Балаклава), Бережанський замок XVI-XVIII, замки Волині, Національний заповідник «Замки Тернопілля», які є свідками «латентного» періоду державності, прикладом абсолютно іншої моделі соціальних відносин. Розуміння особливостей середньовічної історії України допоможе правильно осягнути особливості та значимість кожного періоду у розвитку нашої держави.

Військова доблесть та слава завжди є непохитним приводом гордості за своїх прашурів. Пам'ять про величні події зберігають свідки героїчної історії українського народу Кам'янець-Подільська фортеця, Національний заповідник «Хортиця», фортеця Кодак, меморіальний комплекс «Малахів Курган», меморіальний комплекс «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни».

Якісно новий етап українського національного відродження відноситься до XIX ст., коли козацька старшина та вищі прошарки українського суспільства перестали бути виразниками національної ідеї і ця функція перейшла до простого народу. Звичайні люди стали джерелом натхнення тогочасних поетів, письменників, етнографів тощо. Ареною цих процесів стала

територія центральної України, де народився та виріс Т. Шевченко, М. Гоголь та багато інших відомих українських культурних і національних діячів. У цьому переконуєся, відвідавши Гоголівські місця, Шевченківський заповідник у Каневі, музей-заповідник І. Карпенка-Карого «Хутір Надія», Художньо-меморіальний музей І. Рєпіна.

Садово-паркове мистецтво як синтез різних мистецтв є яскравим втіленням картини світу. Паркова культура найбільшою мірою відображає взаємозв'язок між природою, людиною, культурою, історією та ціннісним ставленням людини до світу. Розвиток паркової культури в Україні представляють Національний дендрологічний парк «Софіївка», Державний дендрологічний парк «Троїстянець», Державний дендрологічний парк «Олександрія» та інші. Саме в таких місцях природа виступає об'єктом наукового пізнання та є відображенням досягнень в області ландшафтно-архітектури.

Знайомство з образотворчим мистецтвом, архітектурою різних історичних періодів поглиблює і спрощує розуміння школярами історичних процесів, що відбувались в Україні.

За результатами громадського обговорення культурологічно-виховного проєкту визначено перелік десяти визначних місць України:

ансамбль історичного центру м. Львова (Палац Потоцьких, Високий Замок); «Золоте кільце» Полтавщини (Гоголівські місця, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, Спасо-Преображенський Мгарський монастир); Меморіальний комплекс пам'яток оборони міста Севастополя 1854–1855 рр., 1941–1944 рр. «Малахів курган»; Національний дендрологічний парк «Софіївка», м. Умань, Черкаська обл.; Національний заповідник «Замки Тернопілля» (Збаразький, Тернопільський (Старий), Ягільницький замки, Вишнівецький палацовий

комплекс, замок Гольських (м. Чортків); Національний заповідник «Софія Київська», Києво-Печерська лавра; Національний заповідник «Хортиця», м. Запоріжжя; Південний берег Криму (Ханський, Лівадійський, Воронцовський, Масандрівський палаці, Бахчисарайський фонтан, «Ластівчине гніздо»); Свято-Успенська Почаївська Лавра, Тернопільська обл.; Шевченківський національний заповідник у м. Каневі.

Визначні місця є потужним навчальним середовищем, у якому учні встановлюють безпосередній зв'язок з тим, про що дізнались під час навчання. На екскурсіях, вони мають можливість поєднати відомі факти з новою інформацією, поглибити свої знання та емоційне сприйняття історичних і культурних подій України.

Рекомендуємо забезпечити відвідування визначних місць учнями загальноосвітніх навчальних закладів протягом навчання у школі, залучати до проведення екскурсій вихованців гуртків туристсько-краєзнавчого, історичного спрямування.

Формами ознайомлення з визначними місцями можуть бути: організація віртуальних екскурсій; створення презентацій, проєктів; проведення семінарських занять; дослідницько-пошукова робота.

Рекомендуємо передбачити в програмах семінарів заступників директорів, педагогів-організаторів, педагогів, які викладають суспільно-гуманітарні дисципліни, питання культурного розмаїття, регіональних особливостей історичної спадщини України.

Вважаємо за доцільне продовжувати досліджувати об'єкти, які мають особливу історичну, культурну, духовну цінність. Матеріали вивчення розміщувати на сайтах навчальних закладів, надсилати на адресу науково-методичного центру виховної роботи ОІППО для узагальнення та укладання збірників, посібників тощо.

Учнівська конференція

Дорогами слави і безсмертя

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 27.12.2013 №1842 «Про затвердження плану Всеукраїнських і міжнародних заходів з дітьми та учнівською молоддю на 2014 рік» у рамках Всеукраїнської історико-краєзнавчої акції учнівської та студентської молоді «А ми тую славу збережемо» (лист МОН України від 30.12.2013 №1/9-906 та лист ДОН ХОДА від 21.01.2014 №236-41/2014) в жовтні місяці ц.р. у м. Хмельницькому планується проведення обласної краєзнавчої конференції учнівської молоді «Дорогами слави і безсмертя» (далі – конференція), присвяченої 70-й річниці визволення України від фашистських загарбників (Умови проведення конференції додаються).

УМОВИ

проведення обласної краєзнавчої конференції учнівської молоді «Дорогами слави і безсмертя»

Обласна краєзнавча конференція учнівської молоді «Дорогами слави і безсмертя» (далі – конференція) буде присвячена 70-й річниці визволення України від фашистських загарбників.

Конференція підведе підсумки заходів I етапу Всеукраїнської історико-краєзнавчої акції учнівської та студентської молоді «А ми тую славу збережемо» (далі – акція) з дослідження подій Великої Вітчизняної війни 1941–1944 років, місця і ролі військових частин, партизанських загонів, підпільних організацій, учасників визвольних змагань, працівників тилу у визволенні українських земель від фашистського поневолення.

1. Мета та завдання конференції

Конференція буде проводитись з метою виховання в учнівській молоді патріотизму, національної гідності, шанобливого ставлення до ветеранів війни і праці, людей похилого віку.

Головні завдання конференції передбачають:

- сприяння поглибленню духовної єдності поколінь, підвищенню ролі родинного виховання;
- привернення уваги громадськості до важливості патріотичного виховання підростаючого покоління та громадян різного віку;
- сприяння патріотичному вихованню дітей та молоді на прикладах подвигів старших поколінь;
- поглиблення знань учнівської молоді з історії України, її героїчних та трагічних сторінок;
- сприяння розвитку творчих інтересів учнівської молоді до пошуково-дослідницької та краєзнавчої роботи;
- пропаганду та розповсюдження кращого досвіду патріотичного виховання учнівської молоді, музейної роботи у навчальних закладах.

2. Місце та час проведення

Конференція буде проводитись у м.Хмельницький. Терміни проведення заходу (за попередньою домовленістю організаторів) – 15 жовтня ц.р. Про можливі зміни в термінах буде повідомлено завчасно.

3. Учасники конференції

До участі в конференції будуть запрошені представники кращих пошукових загонів, активісти музеїв навчальних закладів області, юні туристи-краєзнавці – учні загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладів.Склад делегації – 5 осіб: 4 учні та 1 керівник.

При реєстрації керівник делегації повинен подати: наказ органу управління освітою про направлення делегації на конференцію з покладанням відповідальності за збереження життя і здоров'я дітей на керівника делегації, список учасників, медичні довідки про можливість знаходження учасників у дитячому колективі (щеплення, довідки про відсутність інфекційних захворювань).

4. Керівництво конференцією

Загальне керівництво підготовкою та проведенням конференції здійснюватимуть Департамент освіти і науки Хмельницької ОДА

спільно з Радою Організації ветеранів області.

Безпосереднє проведення заходу здійснюватиме Хмельницький обласний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді.

5. Програма та зміст конференції

5.1. Програмою конференції передбачається проведення:

- заочного конкурсу пошуково-дослідницьких робіт учасників I етапу акції «А ми тую славу збережемо»;
- пленарного засідання за участю делегацій навчальних закладів області, ветеранів війни і праці, представників державних та місцевих органів влади, громадських організацій, педагогів – керівників музеїв навчальних закладів та переможців I етапу Всеукраїнської історико-краєзнавчої акції учнівської та студентської молоді «А ми тую славу збережемо» (передбачаються виступи представників Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА, органів державної влади області, Ради організації ветеранів області);
- виставки краєзнавчих матеріалів пошукових загонів: фотографій, альбомів, музейних матеріалів тощо (делегатія представляє наочну експозицію, що відображає здобутки пошуковців за тематикою та програмою конференції);
- нагородження переможців і призерів I етапу Всеукраїнської історико-краєзнавчої акції учнівської та студентської молоді «А ми тую славу збережемо»;
- покладання квітів до Меморіалу Слави.

5.2. Для участі у заочному конкурсі учасники акції готують пошуково-дослідницькі роботи за напрямками:

- фронтовий шлях військових частин і з'єднань, що обороняли та визволяли Україну, їх вклад в перемогу над фашистськими загарбниками;
- діяльність партизанських загонів, підпільних організацій, у т.ч. молодіжних, загонів руху опору, військових формувань інших країн;
- дослідження участі юних героїв у складі бойових частин Червоної Армії, військово-морського флоту, партизанських загонах та підпільних організаціях, їх особливості ролі в діяльності бойових формувань;
- дослідження вкладу українського народу, у т.ч. окремих підприємств, населених пунктів, родин, сімей тощо, в перемогу над фашизмом через самовіддану працю в тилу.

Пошуково-дослідницькі роботи (по одній роботі з кожного напрямку від району, міста) подаються в Хмельницький обласний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді (м. Хмельницький, вул. Примакова, 2) до 23 вересня 2014 року.

5.3. Переможці заочного конкурсу презентують свої роботи на пленарному засіданні конференції. Доповідачам для виступу буде надано до 7 хвилин. Під час виступу бажано використовувати наочність: фотографії, слайди, фрагменти відеозаписів, аудіозаписи, карти, схеми, діаграми, знахідки польових краєзнавчих досліджень, копії архівних документів тощо.

5.4. За підсумками конференції планується видати збірник тез пошуково-дослідницьких робіт учасників.

За підсумками участі у I етапі Всеукраїнської історико-краєзнавчої акції учнівської та студентської молоді «А ми тую славу збережемо», присвяченої 70-й річниці визволення України від фашистських загарбників, переможці та призери будуть нагороджені Грамотами та Дипломами.

6. Вимоги до оформлення пошуково-дослідницьких робіт

6.1. Пошуково-дослідницькі роботи повинні відповідати таким вимогам:

- одностороннє оформлення на аркушах А-4, обсяг текстового матеріалу – до 15-ти сторінок, шрифт Times New Roman – 14 pt, інтервал – 1,5;
- на титульному листі вказується назва роботи, напрям краєзнавчого дослідження, дані про виконавців (виконавця) (прізвище, ім'я учня, вихованця (повністю), клас (назва об'єднання учнів), повна юридична назва навчального закладу, поштова адреса (область, район, місто, село, вулиця), дані про керівника пошукової роботи (прізвище, ім'я, по батькові (без скорочень), посада, контактний телефон);
- робота повинна складатися зі вступу, основної частини,

(Продовження. Початок на стор.8)
висновків та рекомендацій,
списку літератури, архівних та
інших джерел, відомостей про
осіб, що надали інформацію,
додатків;

- додатки розміщуються на аркушах А-4, обсяг – до 10 аркушів;
- ілюстративний матеріал повинен бути пронумерований і мати посилання у текстовій частині роботи.

6.2. Вимоги до оформлення тез пошуково-дослідницької роботи:

- тези подаються у електронному вигляді у форматі Microsoft Office Word rtf; ім'я файлу повинно відповідати прізвищу автора або назві учнівського об'єднання. До статті можуть додаватися фотографії, які подаються окремо у форматі tif, роздільна здатність 300 dpi.

- обсяг текстового матеріалу – до 3-х сторінок формату А-4, шрифт Times New Roman – 14 pt, інтервал – 1, поля – 2 см;

- у першому рядку по центру вказується назва пошуково-дослідницької роботи;

- нижче з правого краю – дані про виконавців (виконавця) (прізвище, ім'я учня, вихованця (повністю), клас (назва об'єднання учнів), повна юридична назва навчального закладу, поштова адреса (область, район, місто, село, вулиця), дані про керівника пошукової роботи (прізвище, ім'я, по батькові (без скорочень), посада, контактний телефон);

- далі через два рядки – текст тез.
- посилання в тексті статті слід зазначати порядковим номером за переліком у списку використаних джерел та літератури, виділених двома квадратними дужками та вказати номер сторінки, на яку дано посилання, наприклад [1, С. 367]. Список використаних джерел та літератури подається в кінці статті в алфавітному порядку.

Тези подаються українською та російською мовами.

7. Ф і н а н с у в а н н я конференції

Підготовка делегації до участі у конференції, витрати на відрядження делегації проводяться за кошти організації, що відряджає.

Витрати на проведення конференції покладаються на організаторів.

З народних уст

Немає місця на Землі, яке б не було окутане легендами. Навіть невеличкі міста і села мають свої перекази. Легенди додають їм значимості, будять спогади про людей, які тут жили, працювали, творили, боролися з ворогами і вели боротьбу з надприродними силами. Не є винятком і наш Краси́лівський край. Наше місто Краси́лів, селище міського типу Антоніні, села і хутори ніби обросли багаточисельними легендами та переказами... Нам треба зберегти ці справжні шедеври народної творчості, щоб спілкуватися через них з минулим, із мешканцями нашого краю попередніх століть, а, головне, щоб зберегти для нащадків звичаї і обряди, традиції і усну народну творчість, завжди можна приїхати до рідного села і знову вдихнути чистого повітря, почути задушеву пісню, поспілкуватися із привітними жителями села та послухати і запам'ятати незвичайні оповідки.

Управління освіти, молоді та спорту Краси́лівської райдержадміністрації НАКАЗ

22.04.2014 р.

м. Краси́лів

№106

Про районний етап обласного конкурсу «Легенди рідного краю»

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Хмельницької облдержадміністрації від 16.04.2014 р. №154-но «Про затвердження Положення про обласний конкурс «Легенди рідного краю», з метою залучення школярів до набуття знань з усної та письмової народної творчості, вивчення історії, культури і традицій рідного краю, активізації пошуково-дослідницької роботи і національно-патріотичного виховання учнівської молоді,

НАКАЗУЮ:

1. Провести районний етап обласного конкурсу «Легенди рідного краю» з 05 травня по 15 березня 2015 року, згідно з Положенням про обласний Конкурс (додається).

2. Затвердити оргкомітет та журі районного етапу Конкурсу в складі:

Глушук Н.С., завідувач РМК, голова оргкомітету і журі;

Члени:

Кізюн А.В., методист райметодкабінету;

Лавринчук В.О., методист райметодкабінету;
Савченко Г.В., методист райметодкабінету;
Шелестюк Л.Л., методист райметодкабінету;
Щиборовська Т.В., методист райметодкабінету.

3. Керівникам навчальних закладів району створити умови для активної участі учнівської молоді в районному етапі обласного конкурсу «Легенди рідного краю», призначити відповідальних педпрацівників за підготовку учнівських творчих (дослідницьких) робіт у визначених 6-ти номінаціях, забезпечити подачу кращих робіт у райметодкабінет до 10 березня 2015 року та підготувати виступ-презентацію учнів на районний фестиваль.

4. Райметодкабінету провести 14 березня 2015 року районний учнівський фестиваль усної та писемної народної творчості «Легенди рідного краю».

5. Оргкомітету забезпечити подачу кращих робіт на обласний конкурс до 30.03.2015 року.

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника управління освіти, молоді та спорту Краси́лівської райдержадміністрації Заїку О.М.

Начальник Управління М.РОМАНЮК.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ Департаменту освіти і науки
Хмельницької облдержадміністрації
16.04.2014 №154-но

ПОЛОЖЕННЯ «Про обласний конкурс «Легенди нашого краю»

1. Обласний конкурс «Легенди нашого краю» (далі – Конкурс) проводиться обласним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді проводиться за підтримки Департаменту освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації.

2. Завданнями конкурсу є:

залучення учнівської молоді до пошуково-краєзнавчої роботи з вивчення, збереження та відродження історико-культурної спадщини українського народу шляхом збору фольклорного матеріалу у місцевості, де вони живуть;

виховання у підростаючого покоління почуття патріотизму, любові до рідної землі; розвиток творчих здібностей учнів; організація пошуково-дослідницької роботи з учнями шляхом збирання перлин фольклору про свій край рідне місто, село, район, їхнє минуле і сьогодення.

3. Конкурс проводиться з 05 травня 2014 року по 30 березня 2015 року.

4. До Конкурсу запрошуються колективи загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів.

5. На Конкурс подаються роботи (легенди та перекази) у таких номінаціях:

пам'ятники природи, рослинний і тваринний світ;

топонімічні та гідрологічні пам'ятки;

міфологічні і побутові пам'ятки;

про письменників і діячів культури;

про визвольну війну українського народу 1648-1654. Народні повстання на Україні XVI поч. XVIII ст.;

про оборону рідного краю від хансько-татарських, османсько-турецьких завоювань.

Сюжети легенди і переказів повинні бути оригінальними, поширеними в певній

місцевості. В основі кожної легенди має бути розповідь про історичну подію, пам'ятник природи, рослинний чи тваринний світ, побутово-соціальне буття, про людей, їхні вчинки тощо.

6. Усі матеріали подаються українською мовою.

Матеріали мають бути в друкованому вигляді та на електронних носіях (шрифт Times New Roman – 14 р інтервал 1,5). На титульній сторінці обов'язково потрібно вказати: назву конкурсу, прізвище, ім'я, по батькові автора роботи (повністю), клас, назву навчального закладу.

Перед текстом легенди (переказу) необхідно вказати номінацію, до якої вона належить, в якій місцевості вона записана та від кого.

До тексту можна додати малюнок власного авторства.

Роботи подаються в обласний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді за місцезнаходженням: м.Хмельницький, вул. Примакова, 2, до 10 квітня 2015 року.

Використання та обробка персональних даних, одержаних з метою виконання вимог цього Положення, здійснюється згідно з вимогами Закону України «Про захист персональних даних».

7. Переможці та призери Конкурсу визначаються в кожній номінації і нагороджуються грамотами обласного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді.

8. Кращі роботи учасників конкурсу, за їх згодою, будуть включені у збірку «Легенди нашого краю», що видаватиметься центром туризму і краєзнавства учнівської молоді.

**Директор Хмельницького обласного
центру туризму і краєзнавства
учнівської молоді М.ШЕНЬКАРУК**

**ПЕРЕМОГА на
Всеукраїнському
рівні!**

ДЗЮМКА Юлія,
учениця 10 класу
Красилівської ЗОШ І-ІІІ ст. №4
ім. П.Кірюна, стала
переможцем 4-го
(підсумкового) етапу XIII
Всеукраїнського конкурсу
учнівської творчості

«Об'єднаймося ж, брати мої!»
у номінації «Історія України і
державотворення».

Наказом Міністра освіти і
науки України С. Квіта від 25
квітня 2014 року №514 «Про
підсумки 4-го (підсумкового)
етапу XIII Всеукраїнського
конкурсу учнівської
творчості» **Дзюмка Юлія
Анатоліївна** та її вчитель
історії **Семенчук Володимир
Григорович** нагороджені
дипломами переможців за
підготовлену дослідницько-
пошукову роботу «Історія
українського народного
календаря та літочислення».

ВІТАЄМО!

Районний методичний кабінет Управління освіти, молоді та спорту Красилівської райдержадміністрації

**Порадник
ІСТОРІКА**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Н.ГЛУЩУК, завідувач райметодкабінету,
Г.САВЧЕНКО, методист суспільних дисциплін,
Л.КАРНАУХ, методист райметодкабінету.

Методичний вісник, адресований учителям історії. №7 (8), травень, 2014р.